

Händelseförloppet i *Köpmannen i Venedig*

Handlingen utspelar sig dels i Venedig, dels i Belmont, där Portia bor.

AKT I

Scen 1: Venedig. En gata

Köpmannen Antonio klagar över sin melankoli men förnekar inför sina vänner att han oroar sig över sina affärer.

Bassanio vill låna pengar av Antonio för att kunna mäta sig med Portias friare. Antonio ska i sin tur låna, eftersom hans tillgångar är låsta.

Scen 2: Belmont. Ett rum i Portias hus

Portia talar med Nerissa om sin fars vilja att låta henne gifta sig med den man som väljer det rätta skrinet av tre (guld, silver eller bly).

Portia talar med Nerissa om sin fars krav att hon ska gifta sig med den man som väljer rätt skrin av tre (guld, silver eller bly). Bud kommer att prinsen av Marocko har anlänt.

Portia och Nerissa diskuterar och avfärdar ett antal tänkbara friare. Nerissa påminner Portia om Bassanio, som de båda tycker skulle kunna vara en lämplig.

Scen 3: Venedig. En allmän plats

Antonio och Bassanio går till Shylock för att låna 3 000 dukater. Antonio säger att han ogillar lån mot ränta, men Shylock försvarar det.

Shylock erbjuder Bassanio ett räntefritt lån. Antonio går i borgen. Shylock ska få skära ett skålpund kött ur Antonios kropp om denne inte betalar inom tre månader.

AKT II

Scen 1: Belmont. Ett rum i Portias hus

Prinsen av Marocko är hos Portia för att välja ett skrin för att vinna henne. Han får lova att aldrig gifta sig med någon om han väljer fel skrin.

Scen 2: Venedig. En gata

Shylocks betjänt Lancelot säger att han vill fly från sin tjänst. När hans blinde far Gobbo kommer, låtsas han vara någon annan, men berättar så att han vill börja arbeta för Bassanio.

Bassanio dyker upp. Lancelot och Gobbo försöker övertala Bassanio om att han ska anställa Lancelot. Bassanio samtycker.

Gratiano dyker upp och frågar om han får följa med till Belmont. Bassanio går med på det, men ber honom att inte vara så 'vild och rå och fräck i mun'.

Scen 3: Venedig. Ett rum i Shylocks hus

Jessica ber Lancelot ge Lorenzo ett brev. Hon beklagar för sig själv att hon är Shylocks dotter, och säger att hon snart ska bli kristen och gifta sig med Lorenzo.

Scen 4: Venedig. En gata

Lorenzo med flera förbereder maskerad. Lancelot lämnar Jessicas brev. Lorenzo ber Lancelot ge ett brev till Jessica. Han berättar för Gratiano om planerna att rymma med Jessica.

Scen 5: Venedig. Framför Shylocks hus

Shylock ber Jessica hålla dörren låst medan han är på middag hos Bassanio. Lancelot meddelar Jessica i smyg att Lorenzo ska komma och besöka henne.

Scen 6: Venedig. Framför Shylocks hus

Lorenzo med vänner hämtar Jessica, förklädd till man, i hennes hem. Antonio möter Gratiano och meddelar honom att Bassanio är i färd med att fara till Portia i Belmont.

Scen 7: Belmont. Ett rum i Portias hus

Prinsen av Marocko läser inskriptionerna på skrinen¹ och väljer det av guld. När han öppnar det ser han en vers som säger att han har tagit fel. Portia känner sig lättad.

Scen 8: Venedig. En gata

Salerio och Salanio pratar om Shylocks utbrott när denne upptäckte att Jessica flytt med pengar och juveler. De oroar sig över att ett förlöst skepp som kan vara Antonios.

Scen 9: Belmont. Ett rum i Portias hus

Prinsen av Aragonien ska välja skrin och tar felaktigt det av silver. En budbärare berättar kommer med kärleksbud till Portia. Nerissa tror det är Bassanio.

¹INSKRIFTIONERNA PÅ SKRINEN

Guld – "Välj mig och du ska få vad många man begär."

Silver – "Välj mig och du ska få precis vad du är värd."

Bly – "Välj mig, då ger du allt och sätter allt på spel."

AKT III

Scen 1: Venedig. En gata

Salerio och Salanio pratar om ryktet att Antonio har förlorat skepp. Shylock dyker upp, förbannar Jessica och lovar att kräva kött ur Antonio kropp för att denne smädat honom.

Shylocks vän Tubal meddelar att han inte hittat Jessica men hört att hon slösar med pengar. Han säger att Antonio förlorat ett skepp och gått i konkurs. Det gläder Shylock.

Scen 2: Belmont. Ett rum i Portias hus

Portia förklarar Bassanio sin kärlek och ber honom skjuta upp valet av skrin, eftersom han måste gå om han väljer fel. Han väljer rätt, det av bly, och finner Portias porträtt däri.

Portia ger Bassanio en ring som han lovar att bära tills han dör. Gratiano och Nerissa talar om att de också är kära och dubbelbröllop planeras.

Salerio kommer med bud till Bassanio: alla Antonio skepp har förlit och Shylock skär hellre kött ur Antonios kropp än att få skuldbeloppet tjugofalt.

Scen 3: Venedig. En gata

Antonio med fångvaktare tilltalar Shylock som svarar med att kräva sin pant och sedan gå. Antonio ger upp men vill se Bassanio närvara när skulden ska betalas.

Scen 4: Belmont. Ett rum i Portias hus

Portia säger att hon far till ett kloster tills Bassanio kommer igen. Hon ber betjänten Balthasar hämta kläder och ett brev hos hennes kusin, och sedan möta henne vid färjan till Venedig.

Portia berättar för Nerissa att resan till klostret är en bluff. De ska i stället klä ut sig till män och fara till Venedig och där träffa sina makar.

Scen 5: Belmont. I en trädgård

Lancelot leker med ord, skämtar med Jessica, som nu är kristen, om hennes judiska ursprung. Jessica prisar Portia som hon tycker saknar like på vår jord.

AKT IV

Scen 1: Venedig. I en domstol

Dogen av Venedig kallar en domstol som ska pröva Shylocks krav. Denne avvisar Bassanios erbjudande om att betala dubbla summan till Shylock, som insisterar på att kräva sin pant.

"Balthasar", en ung advokat har tillkallats för en rättslig bedömning. Han och hans biträde är egentligen Portia och Nerissa i förklädnad. Portia förhör Shylock och Antonio.

Shylock vägrar visa medlidande. Portia medger att lagen ger honom rätt att ta sin pant. Shylock gläds men döms att dö och förlora sin egendom om Antonios blod spills.

Shylock är slagen, ber om pengarna men uppmanas ta panten eller ta tillbaka kraven. Han kan dömas att dö och bli av med sin egendom för att han velat döda en medborgare.

Dogen benådar Shylock. Antonio föreslår att han får behålla halva sin egendom om han konverterar till kristendomen och om att Jessica och Lorenzo får allt han äger vid hans död

För att han räddat Antonio ber "Balthasar" om Bassanios ring, som han fått en av sin fru (Portia). Han vägrar ge bort ringen men ångrar sig och skickar Gratiano att lämna den.

Scen 2: Venedig. En gata

Gratiano lämnar ringen till "Balthasar". Biträdet (Nerissa) planerar att få Gratiano att ge henne den ring han gett henne, och som han, liksom Bassanio, lovat att aldrig skiljas från.

AKT V

Scen 1: Belmont. En trädgård vid Portias hus

Lorenzo och Jessica njuter av månskenet i Belmont och jämför sig med kända älskande som Troilus och Cressida. De väntar på att Portia ska återvända.

Bud kommer om att Portia och Nerissa är på väg från "klostret". Lancelot meddelar att Bassanio är på väg. Portia och Nerissa, strax före Bassanio, Antonio och Gratiano.

Nerissa förebrår Gratiano för att han gett bort ringen. Bassanio erkänner att också han gett bort sin. Nerissa och Portia låtsas arga och lovar att ligga med de män som fått ringarna.

Antonio ber Portia förlåta Bassanio, som får en ny ring av henne. Han upptäcker att det är den ring han gav bort. Portia avslöjar sanningen och alla firar återforeningen.

PERSONER

ANTONIO, Köpman i Venedig
BASSANIO, vän till Antonio
SALERIO, vän till Antonio
SALANIO, vän till Antonio
SALARINO, vän till Antonio
GRATIANO, vän till Antonio och Bassanio
LORENZO, förälskad i Jessica
SHYLOCK, en jude
TUBAL, en jude, vän till Shylock
PORTIA, rik arvtagerska i Belmont
NERISSA, Portias kammarjungfru
JESSICA, Shylocks dotter
LANCELOT GOBBO, i tjänst hos Shylock
GUBBEN GOBBO, Lancelots far
LEONARDO, Bassanios betjänt
BALTHASAR, Portias betjänt
STEFANO, Portias betjänt
DOGEN AV VENEDIG
PRINSEN AV MAROCKO, en av Portias friare
PRINSEN AV ARAGONIEN, en av Portias friare

Överhetspersoner i Venedig, medlemmar av domstolen, en fångvaktare, betjänter och annan uppvaktande personal.

Text: Roland Heiel